

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Samassa biboros jubileuma.

Irta: *Ember Károly.*

A nagy férfiak élete nyitott könyv, melyből a jellemnek azt az igaz gyöngyét keresi és találja meg a fürkésző szem, amelyet vágyakozó lelkében a magasztalt nagy jellem iránt érzett benső tisztelet érzelmé elővarázsol. Mi, katolikus magyar néptanítók, Samassa József biboros fényesen kimagasló egyéniségében fogalmát keressük annak a Krisztus szíve szerinti egyházi férfiúnak, ki az egyház leányát, a katolikus iskolát, mint a keresztény szellemű nemzeti kultúra igazi forrását gondolja, istápolja, szóval feltéve őrzi. Keressük azt az igazságos és jóságos főpásztort, aki nemcsak biztató szavakkal magasztalja a katolikus tanító eszményi hivatását, hogy ezáltal a terhes munkában csüggedőket szent lelkedre tüzelje, hanem tettekben, cselekedetekben is szól úgy a csüggedőkhöz, mint ahogy tényekkel tesz bizonyosságot arról, hogy a lelkes, odaadó katolikus tanító munkájáért méltó jutalmat nyújtani főpásztori erény és kötelesség.

Az a bámulatot és nemes tiszteletet keltő küzdelem, amit a magyar tanítóság ezidőszert a tanítói állás erkölcsi és anyagi helyzetének a népnevelés elismert fontosságához, a nevelés és tanítás munkájának igazi értékéhez mérten való megbecsülésért folytat, egy korszakos tünete nemzeti közéletünknek.

Ezt nem pusztán a megmérhetlen drágaság okozta nyomor, a családapai kötelességek aggasztó terhétől enervált lelkek hozták felszínre, ez abból a tartalomból ered, amelyből a népek, nemzetek táplálkoznak és merítik józan haladásukhoz a morális és intellektuális erőt. Érti és tudja a hivatásának magaslatán álló tanítói osztály, hogy munkájának fontossága abban az odaadó tevékenységben határozódik meg, amit ő a nevelésben és oktatásban érvényesít s mert ma már e tevékenység öntudatosabb, sokoldalúbb és hatásosabb, tehát részt kér és kíván annak az erkölcsi és értelmi tőkének kamataiból is,

amit az ő hivatásszeretettel végzett munkájának természetszerűen tulajdonítanak.

Ezekhez az eszmékhez keresi lelkem a hódolat és tisztelet pillanatában Samassa biboros életében a tényeket, amelyek mint a gyöngyszemek, maradandó becsüek és így méltók arra, hogy a nagy egyházi férfiú példája minden időkre útmutatója legyen, miként lehet és kell a keresztény nemzeti kulturát szolgálni, hogyan hat előmozdítólag az igazság és szeretet erejével a gondos főpásztor a keresztény kulturára, hogy annak jelentőségét megőrizze, fokozza és ezáltal minden támadások ellenében meg is védelmezze.

Most, midőn Isten különös kegyelméből Samassa biboros áldozásának hatvanadik és érsekségének negyvenedik évfordulóját ünnepli s midőn az egész keresztény világ tisztelete és becsülése irányul érdemei felé, egyszerű ujság-sorok híresztelik, hogy templomokra, iskolákra és azok felszerelésére eddig közel 3 milliót, *tanárok, tanítók ellátására, iskolák, nevelőintézetekre segélyezésére, neveltetési és tanittatási célokra ismét közel 2 milliót áldozott főpásztori jótékony szíve.*

Ime, a tettek erejével való hirdetése annak, hogyan kell megvédelmezni a hitvallásos iskolát, hogyan kell éreztetni a tanítókkal a főpásztori szeretetnek melegét, az elismerésnek buzdító fényét.

Midőn egy alkalommal Ghyczy Kálmán az országházban kifogásolta a katolikus iskolákat, Samassa József ezzel az argumentummal felelt a méltatlankodó ellenfélnek: *«Ugyanazon iskolákban, melyeket a katolikus klérus állított és ápol, nyerte el a nemzet ama nagykorúságát, melyben oly esetek bekövetkezésétől, minők az érdemes képviselő urat aggodalommal töltik el, többé nem tarthatni.* Valahányszor ilyen vádat hallok, eszembe jut Phaedrus azon embere, ki éjjel a Jupiter-szobor előtt lámpában gyújtott világot, hogy annak fényénél szedhesse le a szobor ékeségét.

És napjainkban is hányan gondolkoznak úgy mint Ghyczy; talán mindazok, akik a néptanítók

mostani nagy harcaiban az anyagi és erkölcsi elismerés mértékét tanító és tanítóval szemben aszerint vélik megállapítani, mit hirdet az iskola-épület felirása: állami-e vagy hitközségi-e az iskola. A közel világitó egyszerű mécs fényénél keresnek meggyőződést a nevelés és oktatás messze kiható eredményeiről. És mennyire ráillik ezekre is Samassa bíboros hatalmas argumentuma, hogy megértsek, miszerint hazánkban az állam érdeke azonos az egyház érdekével a köznevelés szellemét és irányát illetően.

Ha tehát legközelebbi törvényt alkotnak a népnevelés munkásainak ellátásáról, el ne kövessék még egyszer nemzeti kulturánkra nézve azt a veszedelmes tévedést, hogy értékében lefokozzák törvényes intézkedéssel a hitvallásos tanítókat és azzal együtt a hitvallásos nemzeti nevelés eredményeit. Minden böles törvényhozót erre int, erre figyelmeztet a nagy Samassa még bölesebb szavainak tanítása.

S mi, katolikus tanítók, a szeretet és tisztelet legbensőbb érzelmeivel küldjük hódolatunkat az ősz bíboros elé, kinek szívéhez nőtt a keresztény iskola, kinek nevéhez mindenkor oly közel állottak és állanak a magyar hitvallásos népnevelők.

Életének nyitott könyvéből olvastuk ki mindezeket, örömmel és felemelő öntudattal, azért igaz meggyőződéssel vegyülünk az ünneplők közé s küldjük üdvözlésünkkel azon óhajunkat, hogy áldja és tartsa meg Isten életét, hogy annak fénye és melege még soká jótékonyan hasson nemzeti közéletünk minden irányú fejlődésére.

A nemek szerepe a büntettek elkövetésénél.

Irta: *Éltes Mátyás.*

A statisztikai kimutatásokból tudjuk, hogy pl. az 1908. évben a visszaesés által elkövetett büntettek 85%-át férfi, 15 százalékát pedig nő követte el.¹ Eszerint tehát a büntettek elkövetésére hatszorta több a férfiak, mint a nők dispoziója. Ez a körülmény azt is bizonyítja, hogy az ember tettét, az esetek nagy részében olyan okok is befolyásolják, amelyekről az egyén nem tehet: ezek közé tartozik a nem. És ez érvényesül nemcsak a felnőtteknél, hanem a fiataloknál is.²

Hogy itt sok mellékkörülmény is közre játszik, az bizonyos. Így pl. a bírák elnézőbbek a leányokkal, mint a fiúkkal szemben, különösen akkor, ha kisebb büntetésekről van szó. De maga a közönség sem jár el oly szigorúan a leányok, mint a fiúk feljelentésénél. Mondjuk, hogy ezek a körülmények is emelik bizonyos %-kal a nők által elkövetett törvényszegések

¹ A magyar szent korona országainak bűnügyi statisztikája az 1904—1908. évekről. Kiadja a m. kir. közp. statisztikai hivatal 1910., 84 l.

² Ausztriában a büntettekért elítéltek közt 1906-ban a nők 13%-ot tettek. Németországban a női bűnösök az összes elítélteknek 15%-ra rугtak 1907-ben. Franciaországban 13-1, Belgiumban 23-3, Angliában 22-4%, az Egyesült-Államokban 22% volt az arányszámuk. De nemcsak itt, hanem az egész világon ily nagy befolyása van a nemnek a büntetésekre.

arányszámát. A nők által elkövetett vétségek kisebb arányszámát sokan úgy is magyarázzák, hogy a nőket életviszonyai inkább távoltartják a létért való nehéz küzdelmekről s így kevesebb alkalmuk van arra, hogy a büntető törvénnyel összeütközésbe jöjjenek: míg a férfiak úgy társadalmi és ipari elfoglaltsága sokkal több alkalmat nyújt erre. Be van bizonyítva különben is az, hogy ahol a nő ezen foglalkozási ágakra lép, ott a két százalék szám is közelebb esik egymáshoz. Érdekes tünet, hogy nagy városokban a sommás eljárás alá tartozó büntetteknek $\frac{1}{4}$, sok helyen $\frac{1}{3}$ részét nők követik el. Vidéken ez a szám $\frac{1}{7}$ -re, $\frac{1}{8}$ -ra esik a nők javára.¹ Ez azt bizonyítja, hogy a nők életviszonyai a büntettek elterjedését nagy mértékben befolyásolják. Mindez azonban nem elegendő ok annak a nagy számbeli különbségnek a megmagyarázására, ami a férfi- és nő törvényszegők közt fennáll.

Ennek a nagy különbségnek biológiai okai vannak. A női nem kisebb arányú törvényszegésének magyarázatát a nők testi és szellemi konstrukciójában találjuk meg. A nő akkora testi erő és ügyesség kifejtésére igen ritkán képes, mint a férfi. A női lélek általában véve kevésbé aktív, még kevésbé agresszív irányú, épen azért nem is jön oly könnyen ellentétbe az uralkodó törvényekkel és társadalmi irányzatokkal, mint a férfi. Ez magyarázza meg, hogy mindazokat a vétségeket, amelyeknek az elkövetésénél nagy bátorság és testi erő játsza a fő szerepet: férfiak követik el; míg azonban, amelyekhez nem kívántatik annyi férfiúi tulajdonság: a nők is igen tekintélyes számban vesznek részt. Az 1905—1908. években elítélteket a bűncselekménycsoportok szerint vizsgálva, azt látjuk, hogy a személy elleni bűncselekmények 87-1%-át a férfiak, 12-9%-át nők, a vagyon elleni bűncselekmények 80%-át férfiak, 20%-át nők követték el. Vagyis, míg a férfiak majdnem egyenlő aránnyal szerepelnek mind a két bűncselekménycsoportban, addig a nők sokkal gyakrabban követnek el vagyon, mint személy elleni bűncselekményt. Anyagi gondok viszik rá főként a nőket a bűnre, de emellett az a tény, hogy a könnyebb eszközökkel végrehajtható s jobban eltitkolható bűncselekmények felelnek meg inkább a természetének, valamint hogy igen sok személy elleni bűncselekmény, kivált testi sértés, a korsmai életnek és az ezzel járó összekülönbözéseknek és dulakodásoknak a következménye, amiben pedig majdnem kizárólag csak a férfiaknak van részük, szintén erős magyarázatát adják annak, hogy a nők bűncselekményei inkább irányulnak a vagyon, mint a személy ellen. Ahol pedig rágalmozásról, csalásról, orgazdaságról, házi lopásról van szó, ott már sokkal közelebb esik a nők arányszáma a férfiakéhoz.²

¹ Morrison adatai.

² Rágalmozásért az 1905—8. években elítéltek közt a nők 36-5%-kal szerepeltek. A csalás és családi lopásért elítéltek közt 32%-ban voltak a nők. A betöréses lopásért elítéltek közt 10%. Az orgazdaság és bűnpártolók közel egyharmada a nők sorából kerül ki. Ugyancsak magas aránnyal látjuk szerepelni a nőket még az uszoráért, csalásért, hamis tanúzásért és hamis esküért elítéltek között. 100 fiatal korú (12—21 évesek) bűnös közül az 1908. évben elítélteket: hatóság elleni erőszak miatt 2-9 férfi, 1-2 nő; pénzham., hamis pénz kiadása miatt 0-2 férfi, 0-3 nő; szemérem elleni büntetés és véts. miatt 1-1 férfi, 0-1 nő; rágalmozás miatt 0-4 férfi, 3-1 nő; gyilkosság, emberölés miatt 35-9 férfi, 13-6 nő; gondatlan-ságból okozott emberölés miatt 1-9 férfi, 3-6 nő; párviald

Miután a leányok által elkövetett bűncselekmények nem oly súlyosak, mint a fiúké, ebből sokan azt következtetik, hogy azoknak a jelleme is jobb. Ez azonban csak látszat. Az a körülmény, hogy a leányok átlag könnyebb bűncselekményeket követnek el, okozza, hogy velük szemben több elnézést is gyakorolnak. Ez az eljárás igen sokszor eredményes és javulásra vezet. De ha az elnézés eredménytelen, akkor a leányok rendszerint megrögzöttebb vétkezőkké lesznek, mint a fiúk. Már maga az a körülmény, hogy ők hosszabb ideig maradhatnak büntetlenül, mint a fiúk, alkalom nekik arra, hogy a bünt inkább megszokják és a rosszra való hajlandóság lelkükben kifejlődjék. Fontos az is, hogy a bűncselekmények természetéből nem lehet a vétkes lelki állapotát megállapítani. Néha súlyos vétket követ el oly ifjú egyén, akinek gonosz hajlamai egyáltalán nincsenek; míg az, akinél a morális romlottság meg van, csak jelentéktelen törvényáthágásokban vétkes.

Az illető jellemét és hajlamait a bűncselekmény ismétléséből lehet megítélni. Hogy a bűncselekmények megszokása a visszaeső leányoknál mélyebben gyökeret vert, mint a fiúknál, kitűnik a javítóintézetekből elbocsájtott, de visszaeső fiúk és leányok arányszámából.¹ Mivel pedig nem valószínű, hogy a leányok — mint ilyenek — nehezebben volnának javíthatók; mivel továbbá az a szociális környezet is, amelybe a javítóintézetből elbocsájtott leányok kerülnek, nem rosszabb, sőt talán még jobb, mint aminőbe az elbocsájtott fiúk jutnak: ennél fogva a visszaeső leányok nagy arányszámát csak úgy lehet megmagyarázni, hogy a leányok a bűncselekedetet inkább megszokták s így őket nehezebb is megmenteni.

Igazán kár, hogy a kiskorú bűnösök előéletét ma még csak kevés figyelemre méltatják és nem tartják a nyilvántartásra érdemeseknek az általuk elkövetett kisebb vétségeket. E feljegyzések hiányában a bíró mindig büntetlen előéletűnek minősíti a gyermeket s így meg van adva a lehetősége annak, hogy a gyermek sokaig elkerüli a büntetést és a bünt megszokja. Ebben leli magyarázatát az a körülmény, hogy a leányok nehezebben javíthatók, megrögzöttebbek, mint a fiúk.²

A fiúk javulási arányszáma viszont azért kedvezőbb, mert javításukat is előbb kezdik meg, mielőtt t. i. a baj szokássá vált volna.

Röviden összefoglalva az elmondottakból az következik, hogy a leányok nem jönnek a büntető törvényvel annyiszor összeütközésbe, mint a fiúk. Ez a körülmény főképp biológiai okokban leli magyarázatát.

miatt 0·2 férfi, — nő; lopás, jogtalan elsajátítás miatt 44·9 férfi, 66·6 nő; rablás és zsarolás miatt 0·8 férfi, 0·2 nő; sikkasztás, zártörés, hűtlen kezelés miatt 1·5 férfi, 1·7 nő; orgazdaság, bűnpártolás miatt 2·7 férfi, 5·1 nő; csalás, csalárd és vétkes bukás miatt 0·4 férfi, 0·9 nő; vagyonrongálás miatt 1·9 férfi, 0·7 nő; gyújtogatás miatt 0·9 férfi, 0·8 nő; egyéb miatt 4·3 férfi, 2·1 nő.

¹ A fiatalok bűnösök közül Anglia javítóintézetében 1888—1890-ig terjedő 3 év alatt 15.680 egyén volt elhelyezve. Ezek közül elbocsájtás után a fiúknak 79%, a leányoknak pedig csak 70% mutatott határozottan javulást. — Ugyanezt megerősítik hazai adataink is. A fiatalok (12—21 éves) visszaeső bűnösök közül több bűncselekmény miatt itélletett el 1908-ban a fiúk 3·1%-a, a leányok 4·3%-a.

² Morrison a javíthatatlan leányok számát 8—10%-ban jelöli meg, holott ez a szám a fiúknál sohasem ilyen nagy.

A nők bűncselekményei inkább a bizalmatlanság, a férfiaké inkább a brutalitás jellegét viselik magukon.

A leányok könnyebben lesznek visszaesőké, mint a fiúk; ennek oka az, hogy javításukat — büntetlenség miatt — csak később kezdik meg.

Az ifjúkornak tetteit figyelmen kívül, esetleg büntetlenül hagyni nem szabad, mert ezáltal csak a bűn megszokásának és nagyobb vétségek elkövetésének egyengetjük az útját. A javulás így mindig nehezebben lesz; talán lehetetlenné is válik, az ifjú élet pedig tönkre lesz téve.

Az illetők és a társadalom érdeke megköveteli, hogy a fiatalok törvényszegéseiről pontos feljegyzéseket vezessenek.

A gyakorlati kézimunka tanítása a leányiskolában.

(Zalánffy Gizella közgyűlési előadása.) II.

A jól teljesített munka meghozza okvetlenül a sikert, mely az akaratot erősíti, az önbizalmat neveli s ezzel nagyobb erőfeszítésre sarkal. Sok függ itt az első kísérlettől. Magunkról tudjuk, hogy ami először nem sikerült, annak másodszor nem egy könnyen vág neki az ember. A sikeren való elcsüggedés pedig határozottan megöleje az akaratnak. Ezért nagyon vigyázzunk e téren, hogy a fokozatosság ellen ne vétünk s túlságos követelők ne legyünk a gyermekkel szemben; eleinte be kell érni az apró eredményekkel, melyek az önbizalmat növelik. Így az apró sikereket mindenki maga szemlélhetvén, a kötelességteljesítéssel járó kellemes érzések mindenkor hozzájárulnak a kötelességteljesítés fokozásához. S a kötelességeknek másoknál jobban való teljesítése pedig az egyik út a kiválóságához. Ki ne törekednék erre?

Ily módon a munka valóban becses jellembeli tulajdonságokat fejleszt s méltán foglal helyet az iskolai tárgyak között, melyek hivatva vannak az ember nevelését is előmozdítani.

Az izlés fejlesztését is, a kézimunka-oktatás révén, nagyon fontosnak tartom paedagogiai szempontból. Gondoljunk csak a görögökre, jól tudták ők, miért vették magukat körül az igazi szépnak alkotásaival. Egy egész nemzet gondolkozásában tükröződtek vissza a szépnak azok az eszméi.

Tanuljunk meg és azokat, akik ránk vannak bízva, tanítsuk meg esztétikailag helyesen látni és amint egyszer fölismertük azt a tiszta, ráunással soha nem járó örömet, amit az igazi szépnak látása nyújt: akkor elfordulunk egyszer és mindenkorra a mindattól, ami útszéli, alantas izlésű, legyen az kép vagy beszéd-tárgy, kézimunka vagy emberi módor, ruha vagy olvasmány. Szeretessük meg tehát a szépet a gyermekekkel, mert a szép Isten adománya az ember számára, mely örömet szerez és boldogít; emberi méltóságát tiszteli meg tehát kiki azzal, ha halás, örvendő szívvel gyönyörködik benne.

A munka jelentőségét fokozza még a munka gyönyörűsége s betetőző hasznossága.

Minden munka lehet terhes és gyönyörködtető egyaránt. Az a munka, amelyet kénytelenségből végzünk, amelynek elvégzése nagy fáradsággal jár s a szellemet nem foglalkoztatja oly módon, hogy mindaddig új és új tápot adjon lelki impulzusokra, valóban nagy teher arra nézve, aki azt végezni kénytelen; de az a munka, melyet szívesen és önként végzünk s amely sikerekkel kecsegtet, még akkor is gyönyörű-

mostani nagy harcokban az anyagi és erkölcsi elismerés mértékét tanító és tanítóval szemben aszerint vélik megállapítani, mit hirdet az iskola-épület felirása: állami-e vagy hitközségi-e az iskola. A közel világító egyszerű mécs fényével keresnek meggyőződést a nevelés és oktatás messze kiható eredményeiről. És mennyire ráillik ezekre is Samassa bíboros hatalmas argumentuma, hogy megértsék, miszerint hazánkban az állam érdeke azonos az egyház érdekével a köznevelés szellemét és irányát illetően.

Ha tehát legközelebb törvényt alkotnak a népnevelés munkásainak ellátásáról, el ne kövessék még egyszer nemzeti kulturánkra nézve azt a veszedelmes tévedést, hogy értékében lefokozzák törvényes intézkedéssel a hitvallásos tanítóságot és azzal együtt a hitvallásos nemzeti nevelés eredményeit. Minden böles törvényhozót erre int, erre figyelmeztet a nagy Samassa még bőcsőbb szavainak tanítása.

S mi, katolikus tanítók, a szeretet és tisztelet legbensőbb érzelmeivel küldjük hódolatunkat az ősz bíboros elé, kinek szívéhez nőtt a keresztény iskola, kinek nevéhez mindenkor oly közel állottak és allanak a magyar hitvallásos népnevelők.

Eletének nyitott könyvéből olvastuk ki mindazeket, örömmel és felemelő öntudattal, azért igaz meggyőződéssel vegyülünk az ünneplők közé s küldjük üdvözlésünkkel azon óhajunkat, hogy aldjá és tartsa meg Isten életét, hogy annak fénye és melege még soká jótékonyan hasson nemzeti közéletünk minden irányú fejlődésére.

A nemek szerepe a büntettek elkövetésénél.

Irtá: *Éltes Mátyás.*

A statisztikai kimutatásokból tudjuk, hogy pl. az 1908. évben a visszaesés által elkövetett büntettek 85%-át férfi, 15 százalékát pedig nő követte el.¹ Eszerint tehát a büntettek elkövetésére hatszorta több a férfiak, mint a nők dispoziója. Ez a körülmény azt is bizonyítja, hogy az ember tettét, az esetek nagy részében olyan okok is befolyásolják, amelyekről az egyén nem tehet: ezek közé tartozik a nem. És ez érvényesül nemcsak a felnőtteknél, hanem a fiataloknál is.²

Hogy itt sok mellékkörülmény is közre játszik, az bizonyos. Így pl. a bírák elnézőbbek a leányokkal, mint a fiúkkal szemben, különösen akkor, ha kisebb büntetésekről van szó. De maga a közönség sem jár el oly szigorúan a leányok, mint a fiúk feljelentésénél. Mondjuk, hogy ezek a körülmények is emelik bizonyos %-kal a nők által elkövetett törvényszegések

¹ A magyar szent korona országainak bünygyi statisztikája az 1904—1908. évekről. Kiadja a m. kir. közp. statisztikai hivatal 1910., 84 l.

² Ausztriában a büntetésektől elítéltek közt 1906-ban a nők 13%-ot tettek. Németországban a női bűnösök az összes elítélteknek 15,7%-ra ruktak 1907-ben. Franciaországban 13,1, Belgiumban 23,3, Angliában 22,4%, az Egyesült-Államokban 22% volt az arányszámuk. De nemcsak itt, hanem az egész világon ily nagy befolyása van a nemnek a büntetésekre.

arányát. A nők által elkövetett vétségek kisebb arányszámát sokan úgy is magyarázzák, hogy a nők életviszonyai inkább távol tartják a létért való nehéz küzdelmektől s így kevesebb alkalmuk van arra, hogy a büntető törvénnyel összeütközésbe jöjjenek; míg a férfiak úgy társadalmi és ipari elfoglaltsága sokkal több alkalmat nyújt erre. Be van bizonyítva különben is az, hogy ahol a nő ezen foglalkozási ágakra lép, ott a két százalék szám is közelebb esik egymáshoz. Érdekes tünet, hogy nagy városokban a sommás eljárás alá tartozó büntetteknek $\frac{1}{4}$, sok helyen $\frac{1}{3}$ részét nők követik el. Vidéken ez a szám $\frac{1}{7}$ -re, $\frac{1}{8}$ -ra csökken a nők javára.¹ Ez azt bizonyítja, hogy a nők életviszonyai a büntettek elterjedését nagy mértékben befolyásolják. Mindez azonban nem elegendő ok annak a nagy számbeli különbségnek a megmagyarázására, ami a férfi- és nő törvényszegők közt fennáll.

Ennek a nagy különbségnek biológiai okai vannak. A nő nem kisebb arányú törvényszegésének magyarázatát a nők testi és szellemi konstrukciójában találjuk meg. A nő akkora testi erő és ügyesség kifejtésére igen ritkán képes, mint a férfi. A nő lélek általában véve kevésbé aktív, még kevésbé agresszív irányú, épen azért nem is jön oly könnyen ellentétbe az uralkodó törvényekkel és társadalmi irányzatokkal, mint a férfi. Ez magyarázza meg, hogy mindazokat a vétségeket, amelyeknek az elkövetésénél nagy hátróság és testi erő játsza a fő szerepet: férfiak követik el; míg azonban, amelyekhez nem kívántatik annyi férfiúi tulajdonság: a nők is igen tekintélyes számban vesznek részt. Az 1905—1908. években elítélteket a bűncselekménycsoportok szerint vizsgálva, azt látjuk, hogy a személy elleni bűncselekmények 87,1%-át a férfiak, 12,9%-át nők, a vagyon elleni bűncselekmények 80%-át férfiak, 20%-át nők követték el. Vagyis, míg a férfiak majdnem egyenlő aránnyal szerepelnek mind a két bűncselekménycsoportban, addig a nők sokkal gyakrabban követnek el vagyon, mint személy elleni bűncselekményt. Anyagi gondok viszik rá főként a nőt a bűnre, de emellett az a tény, hogy a könnyebb eszközökkel végrehajtható s jobban eltitkolható bűncselekmények felelnek meg inkább a természetének, valamint hogy igen sok személy elleni bűncselekmény, kivált testi sértés, a korcsmai életnek és az ezzel járó összekülönbözéseknek és dulakodásoknak a következménye, amiben pedig majdnem kizárólag csak a férfiaknak van részük, szintén erős magyarázatát adják annak, hogy a nők bűncselekményei inkább irányulnak a vagyon, mint a személy ellen. Ahol pedig rágalmozásról, csalásról, orgazdaságról, házi lopásról van szó, ott már sokkal közelebb esik a nők arányszáma a férfiakéhoz.²

¹ Morrison adatai.

² Rágalmozásért az 1905—8. években elítéltek közt a nők 36,5%-kal szerepeltek. A csalárd és családi lopásért elítéltek közt 32%-ban voltak a nők. A betöréses lopásért elítéltek közt 10%. Az orgazdák és bűnpártolók közel egyharmada a nők sorából kerül ki. Ugyancsak magas aránnyal látjuk szerepelni a nőket még az uszoráért, csalásért, hamis tanúzásért és hamis esküért elítéltek között. 100 fiatal korú (12—21 évesek) bűnös közül az 1908. évben elítélteket: hatóság elleni erőszak miatt 2,9 férfi, 1,2 nő; pénzhamis, hamis pénz kiadása miatt 0,2 férfi, 0,3 nő; szemérem elleni büntett és véts. miatt 1,1 férfi, 0,1 nő; rágalmozás miatt 0,4 férfi, 3,1 nő; gyilkosság, emberölés miatt 35,9 férfi, 13,6 nő; gondatlan-ságból okozott emberölés miatt 1,9 férfi, 3,6 nő; párviadal

Miután a leányok által elkövetett bűncselekmények nem oly súlyosak, mint a fiúké, ebből sokan azt következtetik, hogy azoknak a jelleme is jobb. Ez azonban csak látszat. Az a körülmény, hogy a leányok átlag könnyebb bűncselekményeket követnek el, okozza, hogy velük szemben több elnézést is gyakorolnak. Ez az eljárás igen sokszor eredményes és javulásra vezet. De ha az elnézés eredménytelen, akkor a leányok rendszerint megrögzöttebb vétkezőkké lesznek, mint a fiúk. Már maga az a körülmény, hogy ők hosszabb ideig maradhatnak büntetlenül, mint a fiúk, alkalom nekik arra, hogy a bünt inkább megszokják és a rosszra való hajlandóság lelkükben kifejlődjék. Fontos az is, hogy a bűncselekmények természetéből nem lehet a vétkes lelki állapotát megállapítani. Néha súlyos vétkeket követ el oly ifjú egyén, akinek gonosz hajlamai egyáltalán nincsenek; míg az, akinél a morális romlottság meg van, csak jelentéktelen törvényáthágásokban vétkes.

Az illető jellemét és hajlamait a bűncselekmény ismétléséből lehet megítélni. Hogy a bűncselekmények megszokása a visszaeső leányoknál mélyebben gyökeret vert, mint a fiúknál, kitűnik a javítóintézetekből elbocsájtott, de visszaeső fiúk és leányok arányszámából.¹ Mivel pedig nem valószínű, hogy a leányok — mint ilyenek — nehezebben volnának javíthatók; mivel továbbá az a szociális környezet is, amelybe a javítóintézetből elbocsájtott leányok kerülnek, nem rosszabb, sőt talán még jobb, mint aminőbe az elbocsájtott fiúk jutnak: ennél fogva a visszaeső leányok nagy arányszámát csak úgy lehet megmagyarázni, hogy a leányok a bűncselekedetet inkább megszokták s így őket nehezebb is megmenteni.

Igazán kár, hogy a kiskorú bűnösök előéletét ma még csak kevés figyelemre méltatják és nem tartják a nyilvántartásra érdemeseknek az általuk elkövetett kisebb vétségeket. E feljegyzések hiányában a bíró mindig büntetlen előéletűnek minősíti a gyermeket s így meg van adva a lehetősége annak, hogy a gyermek sokáig elkerüli a büntetést és a bünt megszokja. Ebben leli magyarázatát az a körülmény, hogy a leányok nehezebben javíthatók, megrögzöttebbek, mint a fiúk.²

A fiúk javulási arányszáma viszont azért kedvezőbb, mert javításukat is előbb kezdik meg, mielőtt t. i. a baj szokássá vált volna.

Röviden összefoglalva az elmondottakból az következik, hogy a leányok nem jönnek a büntető törvényvel annyiszor összeütközésbe, mint a fiúk. Ez a körülmény főképp biológiai okokban leli magyarázatát.

miatt 0·2 férfi, — nő; lopás, jogtalan elsajátítás miatt 44·9 férfi, 66·6 nő; rablás és zsarolás miatt 0·8 férfi, 0·2 nő; sikkasztás, zártörés, hűtlen kezelés miatt 1·5 férfi, 1·7 nő; orgazdaság, bűnpártolás miatt 2·7 férfi, 5·1 nő; csalás, csalárd és vétkes bukás miatt 0·4 férfi, 0·9 nő; vagyonrongálás miatt 1·9 férfi, 0·7 nő; gyújtogatás miatt 0·9 férfi, 0·8 nő; egyéb miatt 4·3 férfi, 2·1 nő.

¹ A fiatalok bűnösök közül Anglia javító-intézetében 1888—1890-ig terjedő 3 év alatt 15.680 egyén volt elhelyezve. Ezek közül elbocsájtás után a fiúknak 79%, a leányoknak pedig csak 70% mutatott határozottan javulást. — Ugyanezt megerősítik hazai adataink is. A fiatalok (12—21 éves) visszaeső bűnösök közül több bűncselekmény miatt itélhetett el 1908-ban a fiúk 3·1%-a, a leányok 4·3%-a.

² Morrison a javíthatatlan leányok számát 8—10%-ban jelöli meg, holott ez a szám a fiúknál sohasem ilyen nagy.

A nők bűncselekményei inkább a bizalmatlanság, a férfiaké inkább a brutalitás jellegét viselik magukon.

A leányok könnyebben lesznek visszaesőké, mint a fiúk; ennek oka az, hogy javításukat — büntetlenség miatt — csak később kezdik meg.

Az ifjúkornak tetteit figyelmen kívül, esetleg büntetlenül hagyni nem szabad, mert ezáltal csak a bűn megszokásának és nagyobb vétségek elkövetésének egyengetjük az útját. A javulás így mindig nehezebben lesz; talán lehetetlenné is válik, az ifjú élet pedig tönkre lesz téve.

Az illetők és a társadalom érdeke megköveteli, hogy a fiatalok törvényszegéseiről pontos feljegyzéseket vezessenek.

A gyakorlati kézimunka tanítása a leányiskolában.

(Zalánffy Gizella közgyűlési előadása.) II.

A jól teljesített munka meghozza okvetlenül a sikert, mely az akaratot erősíti, az önbizalmat neveli s ezzel nagyobb erőfeszítésre sarkal. Sok függ itt az első kísérlettől. Magunkról tudjuk, hogy ami először nem sikerült, annak másodszor nem egy könnyen vág neki az ember. A sikeren való elcsüggedés pedig határozottan megöleje az akaratnak. Ezért nagyon vigyázzunk e téren, hogy a fokozatosság ellen ne vétünk s túlságos követelők ne legyünk a gyermekkel szemben; eleinte be kell érni az apró eredményekkel, melyek az önbizalmat növelik. Így az apró sikerekkel mindenki maga szemlélhetvén, a kötelességteljesítéssel járó kellemes érzések mindenkor hozzájárulnak a kötelességteljesítés fokozásához. S a kötelességeknek másoknál jobban való teljesítése pedig az egyik út a kiválóságához. Ki ne törekednék erre?

Ily módon a munka valóban becses jellembeli tulajdonságokat fejleszt s méltán foglal helyet az iskolai tárgyak között, melyek hivatva vannak az ember nevelését is előmozdítani.

Az izlés fejlesztését is, a kézimunka-oktatás révén, nagyon fontosnak tartom paedagogiai szempontból. Gondoljunk csak a görögökre, jól tudták ők, miért vették magukat körül az igazi szépnek alkotásaival. Egy egész nemzet gondolkozásában tükröződtek vissza a szépnek azok az eszméi.

Tanuljunk meg és azokat, akik ránk vannak bízva, tanítsuk meg esztétikailag helyesen látni és amint egyszer fölismerjük azt a tiszta, ráunással soha nem járó örömet, amit az igazi szépnek látása nyújt: akkor elfordulunk egyszer és mindenkorra indattól, ami útszéli, alantas izlésű, legyen az kép vagy beszéd-tárgy, kézimunka vagy emberi modor, ruha vagy olvasmány. Szeretessük meg tehát a szépet a gyermekekkel, mert a szép Isten adománya az ember számára, mely örömet szerez és boldogít; emberi méltóságát tiszteli meg tehát kiki azzal, ha hálás, örvendező szívvel gyönyörködik benne.

A munka jelentőségét fokozza még a munka gyönyörűsége s betetőzi hasznossága.

Minden munka lehet terhes és gyönyörködtető egyaránt. Az a munka, amelyet kénytelenségből végzünk, amelynek elvégzése nagy fáradsággal jár s a szellemet nem foglalkoztatja oly módon, hogy mindaddig új és új tápot adjon lelki impulzusokra, valóban nagy teher arra nézve, aki azt végezni kénytelen; de az a munka, melyet szívesen és önkénynt végzünk s amely sikerekkel kecsegtet, még akkor is gyönyörű-

ség, ha nagy fáradsággal jár. De kétszeres a gyönyöre az ily munkának akkor, ha nyomról-nyomra újabb táplálékot ad a fogékony léleknek, gondolatokat ébreszt, vágyakat kelt, új és új célokat ad a törekvés számára s a célok e kedves képe újabb és újabb munkára ösztönöz. (Folytatjuk.)

SZEMLE.

«Mondják» cím alatt a *Tanító*-ban Simon Lajos ur szellemeskedik. A sok izléstelenség között ott olvasható az is, hogy a radikális és klerikálisok *hajbakapások*. Jegyezze meg Simon Lajos szerkesztő, hogy Somogyi Béla székesfővárosi kereskedelmi iskolai tanárt az a bizonyos klerikális, értsd alatta keresztény és magyar tanfőú arra kérte, hogy ne biztassa a tájékozatlan vidéki kartársakat arra, hogy rendőri engedelem nélkül tüntetni az utcára rohanjanak, mert ez volt a radikálisok szándéka. Azt mondta a keresztény és magyar (értsd klerikális) tanfőú, hogy egy ily kirohanás az utcára könnyen szurony élé hajítja a tájékozatlan, jószándékú vidéki kartársakat, mert pesti ripacsok szegődhetnek a menethez, akik a békés polgárság kirakatait, ablakait zúghatják, törhetik majd a magyar tanítók erkölcsi számlájára. Erről a bekövetkező európai botrányról festett képet Ember K. a radikális Somogyi Bélának. Hajbakapásról szó sem volt, hanem a Somogyi szahadgondolkodó fúrge gardája rohant széjjel azzal, hogy hát a klerikálisok dirigálnak... vége... vége minden «modern» haladásnak és fejlődésnek. Nem lesz «szekularizáció», mert a klerikálisok azt mondják, hogy a vidéki tanítók nyissák ki szemüket és lássák be, hogy a jövedelmes állásban élő Somogyi kereskedelmi iskolai tanár ur, valamint a kényelmes helyzetben élő Zigány Zoltán, polgári iskolai igazgató csak a látszatért küzdenek a tanítók fizetésének rendezéséért. Nekik céljuk, hogy minél több ok legyen az elégtelenségre, a lármarra, mert csak így lehet a «tömeget» (így nevezik a magyar tanítókat) a vörös zászló alatt tartani. Szóval a *Mondják*-ban mondta volna ki nyíltan a «Tanító» azt, hogy neki sem tetszik, hogy a katolikus tanítók a fórumon megjelentek, mert hat a páholyok falai már ettől is inognak.

HIREK.

Az erdélyi r. k. tanítók gyűlése. Az Erdélyi Római Katolikus Tanítóegyesület július 16-án látogatott gyűlést tartott Csíkszeredán. A gyűlés megnyitására dr. Péter János, a szövetség elnöke, a tanítóegyesületnek a tanítóság továbbképzésében való feladatairól beszélt. Lelkes szavakban emlékezett meg gróf Mailáth G. Károly erdélyi püspökről, aki ebben az évben töltötte be tizenötödik évét annak, hogy Erdély püspöke. *Matskási József* szövetségi főjegyző előterjesztette a választmány működésének főbb momentumait és a szövetséget tevő vidéki egyesületek 1911—12. évi tevékenységének főbb adatait. *Buzás János* a népiskolai tanulók osztályismétléséről érkezett. *Haller István* a közigazgatási ismeretek fontosságát fejtegette. A hasznot hajtó pályákról szólva, érdekes statisztikai adatokkal világított rá a katolikus társadalomnak mindinkább észrevehető hátramaradottságára. *Lokody Gergely* szentferenczi szerzetes tanító mutatta be saját találmányú iskolai vizsúró és viztarto készülékét.

Az előadások után a Magyarországi Kath. Tanítóegyesület Orsz. Szövetségének alapszabályait és az abba való belépést beszélt meg a közgyűlés. A közgyűlés elnökké *Zsögön Zoltán* választotta meg. A szövetség az eddigi elnököt dr. *Péter Jánost* tiszteletbeli taggá választotta, elismerésül annak, hogy a szövetség létrehozásában és hosszú időn át vezetésében is tevékenykedett.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

M. L. A hatóság útján adja be felebbezését. — **S. G.** Egyáltalában meg nem lehet biztos adatokat megtudni. — **F. B.** Ha a díjlevelében fel van említve kötelességei között, akkor köteles, ellenkező esetben megkéri, hogy szívességből lassa el a kántori teendőket. — Általános szokás, hogy a stóla jövedelmet az illető helyettes élvezi arra az időre. — **B. R.** Igen, lehet. A rendszabályunkban nem foglaltatik tiltó rendelkezés. — **K. B.** Az iskolaszék nem szállíthatja le jövedelmét. Ha a terménybeli járandóság ez évben több, mint amennyit a díjlevelében megszabott átlag kitesz, ez nem ok arra, hogy a többletet elvonják öntől; mert megfordítottja is bekövetkezhetik egyik vagy másik évben. — Ami jövedelmet a canonica vizitáció megállapít, megilleti. — **M. A.** Már régen elintézték. — **H. J. 1.** A kölcsönös egyetértés minden rendszabályi intézkedésnél többet ér. 2. Igaza van, a folytonos zaj és lárma csak arra való, hogy egyesek komoly munka nélkül szerepeljenek. Az ilyeneknél az érdek lába azonnal előtűnik, amint egy önteledett pillanatban öszintékké lesznek. A katolikus tanítók intézményeinek vezetői eber szemmel kísérik az ügyek menetét; ez kötelességük is azon bizalommal fogva, amely őket vezetőikül állította. Ennek a kötelességnek megfélelték a múltban és meg fognak felelni a jövőben is. 3. Köszönet. — **B. J.** Lapunk a katolikus tanító egyesületek gyűléseiről készséggel ad közre tudósításokat. Ez hivatása is. — **P. E. 1.** Állandó segélyt nyerhet. Ha az adatokat megkapom, az eljáráshoz részletes utasítást készséggel adok. Az özvegy kérvényének adatait is megadom. 2. Az árvákat a tanítói árvaházba felveszik. Ar aház van Debreczenben, Kolozsváron, Kecskemeten. 3. Az özvegy felelőig élvezi elhunyt férjének összes jövedelmét. 4. Temetési segélyt kérhet a Katolikus Tanítók Országos Segélyalapjából, ha az elhunyt tagja volt az alapnak. Ellenkező esetben küldje be kérvényét az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesülethez, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28., onnan — tekintettel az elhunyt tanító érdemeire, — minden bizonnyal kap rendkívüli segélyt. A kartarsi szeretetnek dicséretes példája, ahogyan az özvegy és árvák ügyét felkarolja. Mi ezt méltányoljuk hasonló készséggel. — **B. A.** Amint lehetett, mindent megtettem. Az eredmény, azt hiszem kielégítő. — **K. B.** Csak a katolikus iskolák használatára engedélyezett tankönyvek vezethetők be. A rendtartási szabályzat és a fegyelmi szabályzat is előírja ezt. — Kérjen könyvjegyzéket a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalától, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz. — **L. M.** Manapság mindenki klerikális, aki keresztény és magyar s nem páholytag. Az ugyan ne aggassa önt. Bátor, önértetes katolikus tanító nyílt sisakkal harcol. S ha ezért támadás éri, csak dicséretre válik. Úgy van, a komoly és eredményes munka nem szorul öndicséretre. — **K. J.** Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület a Gazdákkal kötött tűzbiztosítások után befolyó jövedelemből ad az iskolák felszerelésére segélyt. Az egyházi főtanfelügyelőség útján küldjek be a kérvényt az egyesület elnökségéhez, mélt. Giesswein Sándor prélat-kanonok elnökhöz, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz. — **J. L. 1.** A kántorok nyugdíjgyűje meg nincs rendezve. 2. Segélyt sem nyerhetnek az említett helyről. Most van alakulóban egy oly egyesület, amely ezt a nemes feladatot is megoldja. 3. Támogatni fogjuk, hogy a budapesti irgalmasrendi kórházban elhelyezést nyerhessen az operáció idejére. — Ertesíteni fogom. — **S. K.** Elintéztük.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata köte-
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltnének, melyek-
nek díja előre lefizetett.

**A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.**

Esztergomi érseki megye.

Az **izsai** (Komárom m.) róm. kath. elemi iskolánál megüresedett osztálytanítói állásra *aug. 10-iki* határidővel pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 1000 kor. fizetés, 20 kor. kertilletmény és 1 bútorozott szoba. A kántori teendőkből jártasság szükség esetén való segédkezés céljából megkívántatik. A megválasztott állását szept. 1-én tartozik elfoglalni. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények főt. *Czenczik János* alesperes-plébános úrhoz Izsza (Komárom m.) küldendők. 726 1—1

A **gerencséri** (Pozsony m.) róm. kath. népiskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: rendes lakás, terményváltás címén 500 kor., községi pénztárból 442 kor., 2^{1/2} hold szántó föld élvezése és a stóla-jövedelem. Kérvények *aug. 10-ig* nyújtandók be. Választás *aug. 12-én* délelőtt 9 órakor. Személyes megjelenés kívántatik. *Iskolaszéki elnök.* 715 1—1

A **garamszentbenedeki** róm. kath. iskolánál kántortanítói állásra *aug. 21.* délelőtt 9 órára pályázatot hirdetünk. Javadalmazása: 5 hold 353 öl szántó és parlag jövedelme 82 kor., 53 m³ hasábfá 265 kor., 21-82 hl. buza 289 32 kor., 39 hl. rozs 409-50 kor., 5 hl. árpa 45 kor., 3 hl. bor 120 kor., ismétlő-iskoláért 14 kor., községi segély 24-36 kor., kegyúrtól 4-72 kor., alapítványokból 102-67 kor., stóla 180 kor., bormegváltás 27 kor., összesen 1563 58 kor. Ezenfelül karvezetésért 152 kor. Kántori díjak: fizetett énekes mise után 1 kor., liberás mise után 1-50 kor., kis temetés után 1-04 kor., Peszéken 2-08 kor., nagy temetés után 2 kor., Peszéken 4 kor., búcsuzató címén minden vers után 20 fill., külön ének versenkint 30 fill. Lakása: 3 szoba, konyha, kamra, istálló és 221 öl kert. Kötelesegeit a választási jegyzőkönyv fogja felsorolni. Az állás az egyházi hatóság megerősítése után azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt és iskolaszékre címzett kérvények *Dr. Haiczl Kálmán* plébános-hoz küldendők. 718 1—1

Nádszeg (Pozsony m.) nagyközség róm. kath. iskolaszéke az ujonnan szervezett IV. tanítói állásra *aug. hó 18-ig* pályázatot hirdet. Javadalmazása: a hitközségtől 100 kor. és 20 kor. kertilletmény, államsegélyből 900 kor. és egy bútorozott szoba. Kötelesege: a IV.—V.—VI. osztályt és az ismétlős fiúkat tanítani, a gyermekeket templomba és körmenetekre vezetni, ott reájuk felügyelni, a plébános akadályoztatása esetében a hittant tanítani és díjazás nélkül az összes kántori teendőkből segédkezni, esetleg önállóan végezni. Kántorságban jártas nők is pályázhatnak. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A pályázók kellően felszerelt kérvényeiket *Ambruskó Lajos* plébános, isksz. elnök címére küldjék be. 734 1—1

Az **ipolysági** róm. kath. elemi népiskolához egy ujonnan rendszeresített IV. sorszámú tanítónői állásra pályázat hirdettetik. Az állás jövedelme: 1100 kor. törzsfizetés, amelyből 1000 kor. államsegély, 200 kor. lakbér és 30 kor. évi kertitalány. Kötelesege egy reabizandó osztály önálló vezetése. Pályázati kérvények *aug. 4-ig* az ipolysági esperesi hivatalhoz küldendők, amikor is a választás megejtetik. Személyes megjelenés nem szükséges. 744 1—1

A **peredi** kath. népiskolánál az ujonnan rendszeresített heidek tanítói állás a kántori teendőkből is jártas férfitanítóval betöltendő. Jövedelme államsegéllyel együtt

ezer kor., husz kor. kertilletmény s egy szoba a leg-szükségesebb bútorral. Egyéb feltételek a plébániahiva-talban betekintheők. Az iskolaszékre címzett, kellően felszerelt folyamodványok ft. *dr. Heródek Antal* esp. ker. tanfelügyelő úrhoz Vágfarkasdra (Nyitra megye) *aug. 11-ig* beküldendők. *Ribány Olivér*, plébános. 733 1—1

Az **ekel-i** (Komárom m., u. p. Nemesócsa) róm. kath. iskolaszék osztálytanítói állásra *aug. 10-ig* pályázatot hirdet. Fizetése államsegéllyel ezer korona, lakás és kert. Kötelesegei díjlevélben. Az állás szept. 1-én el-foglalandó. *Pápay Gyula* isksz. elnök. 736 1—1

A **galgóci** (Nyitra m.) róm. kath. elemi népiskolá-nál osztálytanítói állás megüresedvén, annak betöltésére pályázat hirdettetik. Kötelesegei a törv. és a főegyház-megyei szabályzat szerint. Jövedelme 1100 kor. fizetés, 360 kor. lakpénz, 20 kor. kertilletmény, 10 kor. irodai átalány, esetleges korpótlékok. Kérvények *aug. 10-ig* a róm. kath. iskolaszék elnökségéhez kéretnek. 756 1—1

Udvard (Komárom m.) róm. kath. iskolájánál nyol-cadik férfitanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: bútorozott szoba. Takarítás kertilletmény fejében, vagy 100 kor. lakbér. Fűtésre 1 öl fa. Hitközségtől 100 kor., államsegély 900 kor. Esetleges korpótlék. Kötelesegei a «Rendszabályok» szerint. Kán'orságban jártasság előny. *Duschek János* esp.-pléb., isksz. elnök. 761 1—1

Dejtei (Pozsony m.) nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, istálló, szén, öl, 1 hold 560 □ öl szántó-föld, 373 öl legelő, 16/32 telek után erdő, 322 öl kert, 22 mm. 76 kl. rozs. Fizetés 400 kor., kegyúri adomány 33 kor. 48 fill. Alapítványok után 62 kor. 60 fill. Stóla 136 kor. Kötelesegei: tanítói és kántori teendők. Vá-lasztás *aug. 8.* délután 3 órakor. *Plébániahivatal.* 745 1—1

Egri érseki megye.

Keresek pusztára oly egyszerű, szerény és erélyes nevelőnőt vagy nevelőt, ki augusztus hónapban gyer-mekeimre állandóan felügyelne, séta, játékon kívül leg-alább naponta zenélne velük, ki a kis leányomat a jövő tanévben 1-ső polgárra, fiaimat I. és IV-ik elemire taní-tani és levizsgáztatni képes. Előnyben részesül az, ki nemesak zenei tudással, hanem nyelvismeretekkel is bír. Teljes ellátáson kívül pénzfizetés levélileg. *Besenyszög*, posta helyben. *Harsányi Miklós*, földbirtokos. 755 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Egy jóhangú segédkántor kerestetik **Gyevára** (Zó-lyom m.) Havi fizetése 50 kor. és teljes ellátás. *Zselez-nyák I.* róm. kath. kántor. 618 3—3

A «Népnevelő» 1912. évi 25. számában közölt **czé-gely-i** tanítói állásra a pályázati határidő *aug. 18-ig* meghosszabbítottatik. *Iskolaszék.* Szeged, u. p. Privigye. (Nyitra m.) 719 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **bakóvári** (Temes m.) róm. kath. iskolaszék *aug. hó 2-án* lejáró határidővel az I. osztályú tanítónői állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: a hitközségtől 800 kor. készpénz havi részletekben, lakás 2 szoba, konyha, pince, padlás, istálló, udvar és faszín. Kert természetben és 10 kor. kerpótlék, 24 köbméter tüzifa, melyből a tan-terem is fűtendő, 12 kor. iroda átalány és 120 kor.

államsegély. Kötelessége: az I. oszt. vezetni és naponta egy órán át (d. e. 10–11-ig) az egyes osztályokban fejtáncot tanítani. Ha megválasztott az iskolaszék megelégedésére működik, úgy 1 év múlva véglegesítetik. Kérvények aug. 2-ig az iskolaszéki elnök úrhoz intézendők. Választás napja aug. 4-én, d. u. 3 órakor. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. *Az iskolaszék.* 667 2—2

Crdélyi egyházmegye.

A csikszentkirályi róm. kath. népiskolánál tanítónői állásra *aug. 5-ig* pályázatot nyitunk. Jövedelme: 900 kor. államsegély, egyházközségtől 100 kor. fizetéskiegészítés. Csinos lakás és kert. *Az iskolaszék.* 723 1—1

A ditróhodosi (Csik m.) róm. kath. elemi iskolai tanítónői állásra *aug. 15-ig* beárólag pályázat hirdetik. Jövedelem: 1000 kor. készpénz, megfelelő lakás, jogosultnak evőtödös korpótlék. Kötelesség: az I—VI. vegyes osztály vezetése, ismétlők oktatása, vasár- és ünnepeken a kántori teendők díjtalan végzése, temetések után az itt érvényben levő stóladij. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Felszerelt kérvények «Róm. kath. iskolaszék Ditró» küldendők. *Takó János* isksz. elnök. *Barabás Rajmond* jegyző. 750 1—1

Kalocsai érseki megye.

Dunacséb községében halálózás folytán megürlt róm. kath. tanítói állásra *aug. 1-ig* pályázat hirdetik. Az állás jövedelmei: 1. Készpénztetés a község pénztárából előleges havi részletekben 600 kor. 2. Államsegély 67 kor. 3. 20 pesti mérő kétszeres buza. 4. 3 öl kemény hasábfá. 5. 1200 öl szántóföld haszonélvezete (adótelertel). 6. Szabad lakás: 3 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 pince, 1 istálló, 1 felszer és 315 öl kert. Kötelessége: az igazgató által kijelölendő osztályt vagy osztályokat egy tanteremben vezetni, az ismétlőiskolában külön díj nélkül tanítani s az «Ujvidek-palánkai róm. kath. tanítóegylet» tagjai sorába belépni. A megválasztott köteles állását I. évi szeptember hó 1-én elfoglalni s ezen naptól fogva folyósítatik a jövedelme is. A kelőleg felszerelt kérvények I. évi augusztus hó 1-ig a dunacsébi róm. kath. iskolaszékre címezve főtisztelendő *Vidákovich Miklós* kerületi esperes úrhoz Bácsfővárosra (Bács m.) küldendők. 701 2—2

A nyugdíjazás folytán megüresedett pacséri róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 8-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: 1/2 telek szántóföld haszonélvezete adóteherrel, 495 kor. évi készpénz a hitközségtől, 105 kor. évi készpénz a kalocsai főkáptalani Kollonits alapból, 60 kor. fűtési átalány a hitközségtől, ostyasütésért 10 kor. A tanterem fűtésére és seprítésére évi 100 kor. a hitközségtől. Természetbeni lakás házikerttel, 900 lélek után esedékes stóla és búcsúztatás díjszabás szerint. Törvényes korpótlék. Megválasztott köteles az osztatlan vegyes iskolában és ismétlő-iskolában tanítani. Az összes kántori teendőket a plébános útmutatása szerint végezni. A felnőtteket vasárnaponként énekre tanítani. A Bács-tiszavidéki tanító egyesület tagjává lenni. Kántori képesítés nélkül a pályázat figyelembe nem vétetik. Gazdasági képesítéssel bírók előnyben részesülnek. Próbaéneklés csakis választás napján engedetik meg, amely napot folyamodókkal külön fogja tudatni *Bárany Gyula* plébános. Okmányolt kérvények a pacséri róm. kath. iskolaszékre címezve főt. *Schüll Ignác* esperes úrhoz Kossuthfalvára (Bács m.) a jelzett hatánapig küldendők. *Az iskolaszék.* 721 1—1

Kassai egyházmegye.

A nyársardói (Sáros m., u. p. Kísszében) róm. kath. plébániához tartozó, 900 kor. államsegéllyel 1000 koronára kiegészített fizetés, lakás, kert, 3 öl fa és stóla-jövedelemmel bíró, újonnan rendszeresített *Uzspeklényi* róm. kath. kántortanítói állomásra a pályázati vizsga a nyársardói plébánián ft. *Sallay Mátyas* m. esperes elnökölte alatt *aug. hó 14-én* délelőtt 10 órakor fog megtartatni. 727 1—1

Szilvásujfalusi (Zemplén m.) róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék nevében pályázatot hirdetek. Jöve-

delme: 2 szobás lakás előszobával, konyhával, kamrával és pincével, szép nagy gyümölcsös és zöldséges kert, 6161 ölnyi szántó kat. jövedelme 21 kor. 62 fill., párber címén 5 köből rozs, 6 öl fara a községtől fuvarral 96 kor., a kegyes alapítványokból 152 kor. 80 fill., a vasútra kiséjtített földek után 3 kor. 20 fillér, elesett járulékok címén a püspökségtől 7 kor., stóla jövedelem 20 kor., tandíj és 5% iskolai pótdó fejtében 360 kor., ruhamosásért és ostyasütésért 16 kor., államsegély címén 294 kor. és egyéb előre nem látott jövedelem, minden nagy mise után 80 fill. A pályázni szándékozók személyes megjelenése és próbaéneklése feltétlenül szükséges. Folyamodványait bizonyítványaikkal együtt *aug. 11-ig* küldjék. A választás aug. 22-ikén délelőtt tartatik meg. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Utiköltséget és napidíjat nem ad a hitközség. *Szedlák Ede* isksz. elnök, plébános Szilvásujfalú, u. p. Kozma. (Zemplén m.) 724 1—2

Udvai (Zemplén m.) róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 17-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme: készpénz államsegéllyel együtt 376 kor., 16 hold szántóföld, 15 köből rozs, 15 köből zab párber, 5 öl tűzifa, tisztességes egészen új lakás, belsőséggel, kert és gazdasági épületekkel. Az állás szept. 1-től elfoglalandó. Személyes megjelenés szükséges. 732 1—1

A *czékei* róm. kath. iskolánál tanítónői állásra pályázat hirdetik. Az állást elnyerni akarók kellően felszerelt folyamodványait *aug. 15-ig* alulirothoz küldjék be. Fizetés: 900 kor. államsegély és 100 kor. a hitközségtől, 2 szoba, konyha s kamarából álló lakás. A választás aug. 17-én lesz. *Hlebik János* róm. kath. lelkész, isksz. elnök, Czéke (posta helyben) Zemplén m. 747 1—2

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Hajdusámson fiókegyház róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalmak: egyházmegyei főpénztárból 47250 kor. fizetés, 100 kor. segély, 44 kor. tűzifa megváltás. Kis prépostságtól 280 kor. Községtől 3 h. 396 öl szántóföld, 1215 öl szőlő haszonélvezete 165 kor. értékben. Természetbeni lakás házikerttel. Kötelessége az I—VI. vegyes osztály tanítása, kántori teendők végzése. Szabályszerűen felszerelt kérvények *Gróh Ferenc* prépost-plébános úrhoz küldendők *aug. 15-ig* Debrecenbe. Állás 1912. szept. 1-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 748 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Felsőszernyei róm. kath. elemi népiskolához kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Készpénz és természetbeni díja az állami segéllyel együtt 1000 kor. és 2 szobás lakás, konyha, kamra. A választás 1912. aug. 12. délelőtt 9 órakor lesz megtartva. Személyes megjelenés kívántatik. Utiköltség nem lesz megtérítve. Az állás 1912. szept. 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények *aug. 10-ig* Felsőszernye, posta Nemsó (Trencsén m.), az iskolaszéki elnökségre címzendők. 730 1—1

Bellusi (Trencsén m.) róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állás van üresedésben, amelyre *aug. 15-ig* lehet pályázni. Javadalmazás: hitközségtől évi 800 kor. havi előleges részletekben, fiókközségtől 41 kor. Államsegély évi 200 kor. Lakás és kert helyett évi (160+40) 200 kor. Összesen 1241 kor. Biztosítható mellékjövdelem évi 600 kor. Előnyben részesül oly nős tanító, aki hitel és fogyaszt. szövetkezetek könyvvezetéséhez ért. Folyamodványok az isksz. elnökhöz Bellusra nyújtandók be. Személyes előzetes jelentkezés kívánatos, de nem feltétlenül szükséges. A megválasztott tanító állomását f. év szept. 1-én elfoglalni köteles. 740 1—2

A «Népnevelő» 1912. évi 28. és 29. számában közölt *alsórétfalusi* kántortanítói állásra a pályázati határidő *augusztus 10-ig* meghosszabbítatik. Iskolaszéki elnök. 742 1—2

Pécsi egyházmegye.

A paléi róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 4-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme: megfelelő lakás, 783 öl házikerttel, államsegély címén és a hitközségtől 920 kor. készpénz és 4 méteröl hasábfá 80 kor. érték-

ben. Tannyelv magyar, de a német nyelv tudása is kötelező. Az iskolaszéki tagok óhajtják a személyes megjelenést. Kötelessége díjvelé szerint. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Sásd (Baranya m.) *Szücs József* isksz. elnök. 739 1—1

A **hosszúhetényi** (Baranya m.) róm. kath. iskolaszék a negyedik sorszámu férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: egyszobás lakás, kertületmény 20 kor., hitközségtől 100 kor., államsegélyből 900 kor. Tanítási nyelv magyar. Kántorságban jártasság előny. Kötelességek díjvelé szerint. Csak eredeti okmányok, vagy közjegyzőileg hitelesített másolatok *aug. 10-ig* bezárólag *Schmidt Béla* isksz. elnökhöz terjesztendők. 737 1—1

Az **abaligeti** osztálytanítóságra *aug. 15-ig* pályázatot hirdetnek. Javadalma: ezer korona készpénzben és száz korona lakáspénz. Abaliget (Baranya m.) *Kopári Gyula* elnök. 741 1—1

A **mucs-i** róm. kath. iskola V-ik sorszámu tanítói állására *aug. 3-ig* pályázatot hirdetnek. Javadalma: államsegélyei 1000 kor. és lakás. Kötelme: a gyermekeket tanítani és nevelni s a kántoriakban díjtalanul segédkezni, szükség esetén helyettesíteni Tannyelv magyar, de azért jó ha a tanító németül is tud. *Major Károly* isksz. elnök. 738 1—1

A **tolna-ozorai** róm. kath. iskolaszék az 1912/13. tanévre 9 tanerős iskolájához egy férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: a hitközségtől 900 kor., egy szobából álló lakás és 20 kor. kertületmény, államtól 100 kor. fizetékieségzésítés. Kötelességei a főt. egyházmegyei Hatóság által helyben hagyott «Rendszabályok»-ban megtekinthetők. Kellően felszerelt kérvények *aug. 14-ig* főt. *Pintér Károly* plébános, isksz. elnök úrhoz küldendők. Egyházi énekekben és zenében jártasak előnyben részesülnek. 749 1—2

A **czikói** (Tolna m.) róm. kath. iskolaszék két férfitanítói állásra pályázatot hirdet. A III. sorszámu állás javadalma: az iskola pénztárából 800 kor., 100 kor. lakáspénz és 20 kor. kertválság, az államtól 200 kor. fizetékieségzésítés és az esedékes korpótlék. A IV. sorszámu állás javadalma: az iskola pénztárából 100 kor. készpénz, 100 kor. lakbér és 20 kor. kertválság, az államtól 900 kor. és a korpótlék. Mindkét állással járó kötelmek: az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismétlőosztályok oktatása, a kántori teendőkben szükség esetén, díjvelé szerint, való segédkezés és helyettesítés. Tannyelv magyar, de a német nyelvben való tökéletes jártasság, a kántoriak miatt megkívánatik. Pályázati határidő *aug. 3*. A megválasztott tanítók állásukat szeptember 1-re kötelesek elfoglalni, mely időtől a fizetés jár. Személyes megjelenés előnyös. A megválasztottak kötelesek a pécselyházmegyei róm. kath. tanítóegyesületbe rendes tagként belépni. Folyamodványok *Rausz Alajos* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 754 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Fülekpüspöki (Nógrád m.) községben megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 5-ig* pályázatot hirdettek. Okmányok, de csak másolatban — mert vissza nem küldetnek — alulirothoz küldendők. Fizetése: 1. 10½ hold föld és rét, kataszteri jövedelme 99-84 kor., (bérbe, ha adatik, legalább 350 kor.) 2. Tandíjválság 420 kor. 3. Földmunkaválság 200 kor. 4. Párbérbuza, buza s pénz körülbelül 400 kor. 5. Tüzfára 47-60 kor. 6. A Fülekpüspöki községtől 16 kor. 7. Stóla 80—120 kor. 8. Misesalapítványokból 8-09 kor. 9. Iskolafűtésre 23-80 kor. 10. Korpótlék államsegélyből biztosítva. Esetleg a bénai kántori teendők elvégzéséért 150 kor. 11. Megfelelő lakás. Személyes megjelenés kívánatik, de az utazási költség nem lesz megtérítve. Fülekpüspöki (u. p. Füle). *Fábián Kamill* t. kanonok. 716 1—1

Fülekpilisén megüresedett róm. kath. kántortanítóságra az iskolaszék törvényszerű fizetéssel pályázatot hirdet. Személyes megjelenés nem kívánatik. Kérvények *július 31-ig* Iskolaszék Fülekpilis posta Rapp (Nógrád megye) küldendők. 735 1—1

Béna (Gömör m.) községben megüresedett róm. kath. tanítói állásra *aug. 6-ig* pályázatot hirdettek.

Fizetése: 1. ½ urbéri telek kataszteri jövedelme 75 kor. 26 fillér. (Ha bérbe adatik, legalább 200 kor.) 2. 17 köből rozs a 11 kor. = 187 kor. 3. Készpénz 512 kor. 4. Tandíjválság 70 kor. 5. 28 méter tüzfára, melyből az iskolát is tartozik fűteni 56 kor. 6. Földmunkaválság 100 kor. 7. Harangoztatásért 4 köből rozs, a 11 kor. = 44 kor. 8. Államsegélyből 504 kor. 9. Korpótlék államsegélyből biztosítva. 10. Rendes lakás. A megválasztott kötelese vasárnapokon délután litániát végezni. Az állással esetleg a kántorság is össze lesz kötve, melyért külön díj fog járni, orgona nincs a templomban. Okmányok csak másolatban melléklendők, mert vissza nem küldetnek. Fülekpüspöki (u. p. Füle). *Fábián Kamill* plébános. 717 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **vértessacsi** segédkántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalom: I. Tanítói: a hitközségtől 310 kor., korpótlék 20 kor., az államtól államsegély 220 kor. II. Kántori: a hitközségtől 70 kor., a kántortanítónál élelmezés, szobafűtés és takarítás 400 kor. értékben, összesen 1020 kor. Kötelmei: az egyik osztályban tanítani, a kántoriakban mindenkor díjtalanul segédkezni és helyettesíteni. A kántorság német lévén, csakis németül tudó kántortanítók pályázhatnak. Pályázati határidő és választás *aug. 4*. Az állás szept. 1-én foglalandó el, amikortól kezdve a fizetés is jár. Kérvények plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék*. 725 1—1

Szepesi püspöki megye.

Az **erdői** (u. p. Nagyhársas, Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazás 1000 kor. államsegéllyel. Új lakás. Orgonálni tudó tanítónők is pályázhatnak. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *aug. 6*. Az *iskolaszék*. 683 2—2

Kvacsáni (Liptó m., posta Szielnicz, vasuti állomás Kisolaszi) róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 18-ára* pályázatot hirdettek. Lakás kis kerttel, szántóföld, rét, anya- és leányegyházhitközségtől némi készpénz, egyszáznyolcvan korona tandíjkorpótlási és kettőszáz kor. fizetékieségzésítési államsegély. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék*. 757 1—1

Szepes-Lándok róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 15-ig* pályázatot hirdettek. Jövedelme: készpénzben, természetben és államsegély 1000 kor. Be nem számítható mellékjövdelem 400 kor. Tannyelv: tót-magyar. 627 3—5

Szombathelyi egyházmegye.

A **sóskutfalui** róm. kath. iskolánál II. tanítói v. tanítónői állásra pályázatot hirdettek. Jövedelme: 1000 kor., 20 kor. kertületmény, 2 szoba. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztályokat önállóan s az ismétlőcsoket felváltva tanítani. Tanítási nyelv magyar-német. Pályázati határidő *aug. 4*. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Folyamodványok intézendők Németszentgrót (Vas m.) plébániahivatalhoz. 664 2—2

A **rábászenttamási** kéttanítós népiskolánál róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazás: 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás, készpénzben és terményekben 1058 kor. tanítói, 666 kor. kántori fizetés. Kötelességek a választási jegyzőkönyv szerint. Próbaéneklés és választás *aug. 21*. Kellően felszerelt kérvények nagys. *Rigó Zsigmond* apát-plébános úrhoz Rábászenttamás, u. p. Rábamolnári (Vas megye) küldendők. 731 1—2

A **meszlén** róm. kath. iskolaszék nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: államsegélyből és a hitközségtől, részben természetben, 1000 kor., kertületmény 20 kor., be nem számított járandóságok 240 kor. Kötelességek a díjvelé szerint. Pályázati határidő *aug. 12*. Választás, melyre személyes megjelenés kívánatik, *aug. 14-én* délelőtt 10 órakor. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Róm. kath. iskolaszék Meszlen (Vas m.). 743 1—1

Pályázatot az **oltárczi** (Zala m.) róm. kath. elemi iskola II. tanítói állására. Fizetés: egy bútorozott szoba szabad fűtéssel, egyezer kor. készpénz, 20 kor. kertületmény. Pályázatok *aug. 15-ig* isksz. elnökhöz Bánokszentgyörgyre

küldendők. Személyes megjelenés előnyös. Az állás szept. 1-én foglalandó el. 759 1—1

Badafalva fiókköztség alsó részében újonnan felállított róm. kath. iskolához tanítói pályázatot hirdetek *szept. 1-ig*. Fizetés 1000 kor., ebből 900 kor. államsegély. Tanulók száma 30. Iskolaszéki elnök Nagyfalva, Vas m. Szentgotthárd mellett. 753 1—1

A radamosi róm. kath. iskolaszék II. tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: 900 kor. államsegély, 100 kor. az iskolaszék pénztárából, 20 kor. kertilletmény, egy a legszükségesebb bútorzattal ellátott szobából álló lakás takarítással és fűtéssel. Kötelessége a mindennapi tanköteleseknek akármelyik rabizandó osztályát és az ismétlősöket oktatni. Temetéseket a kántortanító akadályoztatása esetén díj nélkül végezni. Kellően felszerelendő okmányok *aug. 10-ig* nyújtandók be. Tanítónők is pályázhatnak. Csak eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített okmányok jönnek tekintetbe. Állását szept. 1-én tartozik elfoglalni. Kérvények a lendvavásárhelyi (Zala m.) plébániahivatalhoz küldendők. 746 1—1

Pornóapáti község (Szombathely mellett) róm. kath. iskolaszéke újonnan szervezett II. tanítói állásra a választás napjáig *aug. 11-ig* pályázatot hirdet. Javadalom: 900 kor. államsegély, 100 kor. községtől, 20 kor. kertpótlék és szoba. Megválasztott nőtlen tanító a reábizandó mindennapi- és ismétlős gyermekeket oktatja, a kántoriakban szükség szerint segít. Nyelv: magyar és német. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Okmányok Plébániahivatalhoz kéretnek. *Iskolaszék.* 760 1—1

Váci egyházmegye.

A magyarnándori (Nógrád m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés: természetbeni lakás és kerten kívül 1275 kor. 40 fillér, nagyobb-reszt készpénz, melyből az adókat a kántortanító fizeti. Díjlevél kötelező. Próbaéneklés és választás *aug. 4-én*. Utiköltség nem adatik. A kérvények *aug. 3-ig* a magyarnándori plébániahivatalhoz küldendők. 728 1—1

Buják (Nógrád m.) két kath. tanítónői állomásra pályázat *aug. 10-ig* a faluban és Kenyelpusztán. Fizetés 1000 kor., nagyrészt államsegélyből, rendes lakás, kert váltásdíjban ott, természetben emitt. *Plébános.* 752 1—2

Kosdi róm. kath. kántortanítóságra pályázatot hirdettek. Javadalom: három szobás lakás mellékhelyiségekkel. Alapítványi szentmisékért 6 kor. 65 fill. Stóla-jövedelem 142 kor. Tandíj államsegélyből 54 kor. Községi gazdasági ismétlőért a községtől 100 kor. Püspökségtől 84 kor. 10 kat. hold 717 ööl szántó, 2 kat. hold 368 ööl rét, melyek jövedelme 575 kor. a javadalmi jegyzőkönyv szerint. 215 pár után párbér, deputatum, földmunka, fuvarok, melyeknek váltásdíjszege a vármegyeileg és püspökileg jóváhagyott egyezség szerint 1000 kor. 24 méter tűzifa 144 kor. 2 szekér széna a politikai községtől 60 kor. Házikert és szérűhely 30 kor. értékben a legutóbbi javadalmi jegyzőkönyv szerint véve. Kötelességei: mindennapi és ismétlő-iskola vezetése, kántori teendők végzése a díjlevél szerint. A kántori próba és választás *aug. 21-én* ejtődik meg, melyre okleveles pályázók kellően felszerelt kérvényeket alulírott címzeten küldjék. Személyes megjelenés előnyös. Az állás *aug. 27-én* foglalandó el. Kosd. (Nógrád m.) *Begyás Gyula* plébános. 751 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A zalabéri róm. kath. elemi népiskolánál egy újonnan rendszeresített harmadik osztálytanítói állás betöltendő. Fizetés: a) készpénz államsegéllyel 1000 kor., b) egy bútorozott csinos szoba, c) kertilletmény helyett téli fűtésre elegendő felvágott tűzifa. Kötelesség: a) az iskolaszék által kijelölendő osztályokban tanítani, b) az ismétlőket utasítás szerint oktatni, c) a kántori teendőket felszólításra díj nélkül végezni, d) a tanulókat a templomba és körmenetekre elvezetni s ott rájuk felügyelni, e) a «Gondviselés» segélyalapba belépni. Csak férfiak pályázhatnak. Pályázati határidő *aug. 15.* Oklevéllel s egyéb mellékletekkel felszerelt kérvények főt.

Osadinszki György esperes-plébános úrhoz küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 762 1—1

A bakonyjákói róm. kath. népiskolánál az újonnan szervezett IV. sorszámú tanítói állásra pályázat hirdetetik. Jövedelme: 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. államsegély, 20 kor. kertpótlék és egy szoba. Kérvények *aug. 4-ig* a plébániahivatal címére küldendők. Kötelessége díjlevél szerint. Csak férfiak pályázhatnak. 758 1—1

Értesítés. Azon tisztelt szülőknek, kik szerény anyagi eszközökkel rendelkeznek, de leánygyermkeiket egészséges vidéken s a modern követelményeknek megfelelő intézetben óhajtják neveltetni, a «Szer-t-keresztről» címzett irg. nővérek elemi- és polgári iskolával kapcsolatos leánynevelő intézete» Zsámbékon (Pest m.) ajánlható. Tartásdíj 36 kor. havonta. Kívánatra prospektust küld a zárdafőnöknő. 626 3—3

Okleveles óvónőt ki tudna önálló, esetleg segédővónői állásba juttatni. Szíves megkereséseket «Óvónő» jellegével Jászszentandrásra kérek. 720 1—1

Tanítóképző IV. osztályát és osztályképesítőt végzett egyén, csekély díjazás mellett tanítói állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 722 1—1

TEPLOMI ORGONÁK!

Javításokat, átalakításokat, hangolásokat legutányosabb áron, lelkiismeretesen elvállal öt évi jótállás mellett, bármely vidéken **MEZEY GÉZA, orgonaépítő, Budapest, VII. kerület, Fűrészes-utca 19. szám.** 652—3

PÁRTOLJUK A HONI IPART!

Uj szab. keverék! 707—5 Teljesen fenytelen.

FRANCO szállítja a miniszterileg ajánlott s többszörösen kiténtetett, mely fekete, hamar száradó, tartós és használatkész

iskolatábla-mázat.

Egy 1/2 bádogszelence 3/4 klg. 18 m² ter. K 7.—
 « 1/2 » 3/4 » 9 m² » « 3.60
 « drb iskolatáblamáz ecset 2.—
 « palack legfinomabb hig. piros vonalozó festék ecsettel —.80
 Ragasz. szállítólevél —.40

Uj mázóási és vonalozási utasítással **Greschik Gyula, Lőcsén.**

«Musica sacra» (5 kor.), «Üdvözlégy Anyám» (4 kor.), «Szent karácsony» (4 kor.), «Litánia füzet» (1 kor.). — Együtt: 9 kor. 80 fillér.

(30% enged.) 729—1.

Luspay Kálmán, Hárskút, u. p. Dernő.

Védjegye

Magyar törlogummi

kapható minden papirkereskedésben.

Magyar címer a védjegye,
Magyar diák csak ezt vegye!

476—6

**Magyar Ruggyantaárugyár
Részv.-Társaság Budapest.**